دراما.. لە ژێر فشاری بەرهەم هێنەرو بێ دەسەڵاتی دەرهێنەر..
حه يده رعه بدولر ِه حمان

زۆر جاران کە هەندێ بەرهەمی دراما شکست دێنێ، دەرحاز ئۆباڵەکەی دەخەینە ئەستۆی دەرهێنەرەکان و ئەوان بەگوناهبار دەزانین لەو شکستە، چونکە هەموومان ئەو ڕاستیە دەزانین کە دەرهێنەرەکان سەروەری بەرهەمەکانیانن، ئەوان ڕەوتی ئەنجامدانی بەرهەمەکانیان بەدەستەو بەرپرسن لە چارەنووسی ئەو بەرهەمانە.
بەڵام کەم لەئێمە ئاگامان لەوە هەیە، کە هەموو کارە درامييەکان بەهێزی پارە ئەنجام دەدرێن و پارەکانیش لەدەست لایەنێکن کە پارەکە بۆ تەوزیف کردنی بەرهەمەکە دەخاتە کارو بەرهەمەکەش بۆ بەر ژەوەندی بەرهەم هێنەر.
لەو حاڵەتەدا بەرهەم هێنەر خاوەنی قسەی یەکەمەو دەرهێنەر دەبێتە تەنیا ئامرازێکی جێ بە جێ کار بۆ خواستی بەرهەم هێنەر..
بێ شك هەموو دەرهێنەرێك پێويستی بەپشتگيريەکی دارايی هەيە بۆ بەرهەمهێنانی دراما،
زۆر سەرچاوە هەن لەکوردستاندا دەبنە سەرچاوەی فەراهەم بوونی ئەو پشتگيريە،لەوانە:

1.لایەنی حکومەت – کە سەرچاوەکەی وەزارەتی رۆشەنبیری و لاوانە، پشتگیری لەبەرهەمی نیشتمانی دراما دەکات لەهەموو کوردستان – ئەو سەرچاوەیە نزیکە لە کوێر بوونەوە، بەهۆی لاوازی باری ئابووری حکومەت.
2.حزبەکان و دەسەڵاتە حزبيەکان .
ئەوان بە دەسەڵاتترین سەرچاوەن ، ساڵانە پارەیەکی زۆر بۆ بەرهەمهێنانی ئەو درامايانە تەرخان دەکەن کە خزمەت بەمێژوو ئايدۆلۆژياو خەباتی حزبەکانيان دەکەن.
3.کەرتی تايبەتی
ئامانجی سەرەکی قازانجە، بێ ئەوەی گرنگی بەلايەنی کولتووری نەتەوەيی يا نيشتمانی بدات، بەرهەمهێنەرەکانی دەکەونە ڕکابەری لەگەڵ ئەوانی تر بەمەبەستی بەدەست هێنانی دەسکەوت.

4. دامەزراوە کولتووري□ سەربەخۆکان .

دەسەڵاتێکی دیاری کراویان هەیە لە پشتگیری کردن، بۆیە رۆڵێکی دیاریان نیە لە بەرهەمهێنانی دراما.

لەدەست دانی سەربەخۆ بوونی دەرهێنەر

کاتێ دراما سەربەخۆیی خۆی لەدەست دەدات و دەبێتە ئامرازێك بەدەست لایەنێك، یا بەدەست بەرهەمهێنەرو لە ژێر فشاری دارایی هەموو دەسەڵات و خواستێك لە ژێر دەسەڵاتی دەرهێنەرێك دەردەنێ بە بەرژەوەندی خۆی، لەو کاتەدا، دراما لە قاوغی کارەکی درامی هونەری، دەبێتە ئامرازێکی پرۆپاگەندە کردن و خیتابی لایەنێك.

هەندێ جار ئەو درامایانە، لە شێوەدا تەکنیك و تەکنەلۆژیای پێشکەوتووی بە بەکار دەهێندرێ، بەڵام لە ناوەرۆکدا روخاون. کە هیچ خزمەت بەهزرو ئامانجەکانی بینەر ناکات، جگە لەهەوڵدان نەبێت بۆ چەواشە کردنی.

دەرهێنەر لەو نێوەندەدا دەکەویتە ناو جەرگەی هاوکێشە هونەریەکەو ئەو دەبێت پردی نێوان دەق و بینەر و بەرپرسی یەکەمە لەگۆڕینی وشە بە وێنە.

بۆیە دەرهێنەر دەبێتە ئامانجی سەرەکی بەرهەمهێنەرو خواستەکانی، ئێنجا ئەو بەرهەمهێنەرە دەسەڵاتێکی سیاسی بێت ، یا بازرگانی.

لەو حاڵەتەدا دەرهێنەر دەکەوێتە ژێر کاریگەری سێ بژاردە:

5. ڕەتکردنەوەی ساختەکاری و پارێزگاری کردن لە تێڕوانینی هونەری خۆی و بڕوای تایبەتی خۆی، کە ئەمە سەختترین حاڵەتە دەرهێنەرێك دژی بەرژەوەندییەکانی خۆی بوەستێ و پێی وابێ دەبێت دراما ئاوێنەی ڕاستیەکان بێت،رنەك ئامرازێك بێت بۆ بەرجەستە کردنی خواستە ساختەکاریەکانی بەرهەم هێنەر.

بۆیە ئامادەن بەتوانای دارایی کەم، بەرهەمێك ئەنجام بدەن، لە یادگەی بینەرانیاندا بمێنێتەوە.

6. مل کەچ کردنی تەواو بە خواستەکانی بەرهەمهێنەر.

ئەو جۆرە دەرهێنەرانە ئامادەن بەبێ مەرج کار بکەن و ببن بەکۆیلەیەك لەژێر دەستی بەرهەمهێنەرەکانیان و بەدرێژایی کار کردنیان هیچ پرسیارێکیان نابێت، جگە لە بەجێ گەیاندنی فەرمان، بەپاساوی (شەڕ لەدەست بەتاڵی باشترە) یاخود تیۆری (هەلێك کە ڕەخسا دووبارە نابێتەوە) بەڵام لەگەڵ تێپەڕبوونی کات دەبن بە ئامرازێکی سووك و هەرزان بە دەست بەرهەمهێنەرەکان .

3.گەمە لەسەر دوو پەت (چارەی ناوەندی)

هەندێ دەرهێنەری تر هەوڵ دەدەن لەسەر دوو پەت یاری بکەن،

بەشێوەیەك هەم بەرهەمهێنەرەكانیان ڕازی بكەن ، هەم پەیامی هونەری خۆشیان بەزیرەكانە و لەپەنای كاری هێمادار كارەكانیان ئەنجام بدەن، بێ ئەوەی تووشی ڕِوو بەڕِوو بوونەوە ببن لەگەڵ بەرهەمهێنەر.

دووەمیان : مل كەچ كردن بۆ خواستەكانی بەرهەمهێنەر.
لە دەستپێكدا ئەو فشارانەی بەرهەم هێن لە سەرخۆو هێمن د□ بێت، لە شێوەی پێشنیار، بەڵام دواتر د□ بێتە فەرمانێكی یەكلا كەرەوە.
لەو فەرمانەدا دەرهێنەر ناچار دەكرێت ، بە پەردە پۆش كردنی ڕاستییەكان.

ئەو دەرهێنەرانە هەر ناچار ناكرێن بە دەست تێوەردان لە ناوەرۆكی بەرهەم ، بگرە ناچاریش دەكرێن بە سەپاندنی رۆڵ بەخشین بە هەندێ ئەكتەرو هونەر كار.
لەپەنای هەموو ئەو دەست تێوەردانانە، دەرهێنەر كۆنترۆلی كار كردنی بەرهەمی لەدەست دەدات و لە ئەنجامدا بە شێوەیەك كۆنترۆلی لەدەست دەردەچێت نازانێ چۆن چارەسەر بۆ هەموو ئەو ئاڵۆزیان بدۆزێتەوە، ئیدی لە كۆتاییدا نازنێ چۆن بەرهەمەكەی ڕادەست بكات.